VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

VI. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM. Ára: 30 fillér 1962. OKTÓBER 8.

Elképzelések a külkereskedelmi szakról

Mi újság a KISZ-klubban?

Munkalehetőségek

Tanuljunk a hibákból

Pályázati felhívás

Az Építőipari Tudományos Egyesület közgazdasági szakosztálya **ifjúsági pályázatot** hirdet az alábbi két témára:

I. A gépesítés hatékonysága az építőiparban.

II. Utókalkuláció az építőiparban.

Pályadíj témánként
2000,— forintos I. díj
1000,— forintos II. díj
500,— forintos III. díj

Az értékelésnél a dolgozatokban fellelhető önálló gondolatok különösebb súllyal szerepelnek.

A pályázat benyújtási határideje: 1962. november 30.

Eredményhirdetés: 1962. december 31.

700 000 KISZ-tag – 788 000 résztvevő az ISZM-ben

Immár másfél év telt el azóta, hogy az „Ifjúság a szocializmusért"-mozgalmat a KISZ első kongresszusa alkalmából meghirdették. Azóta a mozgalom népszerűvé, az ifjúság tömegmozgalmává vált.

Az ISZM 1962. első félévi eredményéről Balogh István elvtárs, a KISZ Központi Bizottság titkára tartott sajtótájékoztatót a Magyar Sajtó Házában. A tájékoztatón figyelemreméltó adatokat hallottunk, olyanokat, amelyek felnőttet és diákot, KISZ-tagot és KISZ-en kívülit egyaránt elgondolkoztathatnak.

1961. decemberében zárult az első év, 648 ezren jelentkeztek a 4 követelmény teljesítésére, s ebből 528 ezer teljesítette a feltételeket. 1962. első félévében 788 ezer vállalás volt, ugyanekkor a KISZ taglétszáma 700 ezer körül mozog.

A mozgalom aktivitását növeli az a tény, hogy pártunk VIII. kongresszusára készülünk. Számos KISZ-szervezet vállalta, hogy a 4 követelményt ez év vége előtt, már a kongresszus idejére teljesíti.

1962. első félévében a munkakövetelményt nyolcmillió munkaórában teljesítették. A teljesítmény legértékesebb formája a gyárak, üzemek, termelőszövetkezetek előtt álló gazdasági feladatok megoldásában nyújtott segítség. Az eddigiekben a társadalmi munkán volt a főhangsúly, mely kétségtelenül hasznos, azonban az igazi segítséget éppen második ötéves tervünk teljesítésének elősegítésével adhatjuk. Például az iparban az ifjúsági brigádok 80 százaléka teljesíti ilyenformán a vállalását, amely 243 millió forint megtakarítást jelent. A társadalmi munkán belül főleg a termelőszövetkezetek segítése fontos. Uj, életrevaló kezdeményezés például különböző védnökségek vállalása. Ifjúsági brigádok védnökséget vállaltak a DCM vegyiművek felett. Baranya és Tolna megyékben védnökség alakult az erdők, parkok, gyümölcsösök óvására.

Az ISZM második követelménye a *tanulás*. Az év első fele itt is szép eredményekkel bővelkedik. Párt-, KISZ- és szakoktatásban és egyéb politikai szemináriumokon összesen 716 314 fiatal vett részt. Számos hallgatója volt — 174 ezer —, az Ifjúsági Akadémiának is. Népszerűek a tudományos diákkörök az egyetemi és főiskolai tanuló-ifjúság körében, ahol is 49 534 fiatal tevékenykedik.

Pontos adatokat a *kultúrális követelmény* teljesítését illetően nem kaphattunk, mert általában a fiatalok különböző kulturális ágakban párhuzamosan is részt vesznek. Örvendetes, hogy növekszik a tudományos ismeretterjesztő munkával foglalkozók száma, kb. 250 szakkör működik jelenleg. Nőtt az irodalmi érdeklődés is, a József Attila olvasómozgalomban például 165 ezer volt a részvevők száma 1962 első félévében.

A legtöbb nehézség a *sport* területén adódik, annak ellenére, hogy a vállalások az 1961. évihez képest itt is megnőttek. Egyes sportágakat tömegsporttá kell fejleszteni, házi versenyek rendezése is szükséges. E feladatok megoldása a Kilián-mozgalomra vár.

Ifjúságunk aktivitása egyre nő. Célunk, hogy KISZ-tagok és KISZ-en kívüliek egyaránt kapcsolódjanak be az ISZM-mozgalomba, s a követelmények pontos teljesítésével segítsék második ötéves tervünk sikeres teljesítését.

Terveink beváltásához felnőtt társadalmunk segítségét is kérjük.

Brüll Mária

GÓLYABÁL

Képriportunk a 3. oldalon (Foto: Dányi Pál)

Megkezdték munkájukat az elsőéves iparosok politikai körei

Lapunk idei első számában már foglalkoztunk iparszakos hallgatók munkájával. Akkor eléggé szomorú képet festettünk a III. éves alapszervezet tanulmányi munkájáról. Okkal. Az első éves iparosok politikai köreinek üléseiről beszámolhi az előbbinél hálásabb feladat.

Annyit előljáróban is elmondhatok, hogy a politikai körök jól sikerültek. A megjelenés — felsős évfolyamokon ej de sok gondot okoz — csaknem teljes volt. Annál kellemetlenebb, hogy az illetékesek nem biztosítottak termeket a rendszeres, órarendbe bejegyzett foglalkozások számára. Így aztán csaknem minden csoportnál kényszerű „teremvadászat" vezette be a politikai órát.

Általában tartalmas vitanyitó beszámolókat tartottak a csoportok nevelőtanárai. *Általában jól felkészültek, szívesen vitatkoztak az elsőéves iparosok.* Csak általában, mert akadt egy-két kivétel.

Politikai munkánk legfontosabb részét a politikai körök fóruma teszi. Ügyében sokszor elmarasztaltunk már ifjú agitátorokat, szapultuk a csoportokat. Vita vitát követett, hibáztattunk mindenkit és mindent. Egy pontban mégis megegyeztünk. Nevezetesen abban, hogy a későbbiekben nagyon sok függ attól, hogyan kezdte politikai körének szervezését egy csoport alakuló kollektívája az első évfolyamon. Ebben a kritikus időszakban tiszteletreméltóan nagy feladat hárul a csoportok nevelőtanáraira, s KISZ-instruktorokra egyaránt. Köztudomású, hogy ezek az elvtársak vállalt feladataikat — ezer egyéb más teendőik mellett — kiválóan teljesítik. Mégis, álljunk meg egy pillanatra. Ha köszönetet mondunk azoknak a tanároknak és felsőéves hallgatóknak, akik munkájukat lelkiismeretesen végzik, nem mehetünk el szó nélkül az elütő esetek mellett sem. Nem éppen épületes dolog az, ha elsőéves hallgatók kénytelenek panaszra menni, hogy színét sem látják az instruktoruknak, ha a politikai körön derül ki, hogy a KISZ-instruktor, vagy a tanár elvtárs nem eléggé tájékozott mindennapos politikai kérdésekben. S példaszerű-e, hogy az egyik csoportban túlságosan siettetett ütemben folytatták le a politikai órát. Annyira sietve, hogy a rövidre sikerült vitanyitó után — ami egyébként csak azért baj, mert figyelmen kívül maradtak a vitaanyag legfontosabb részei — szóval a vitanyitó után nem következett vita.

Pedig az elsősök szeretnek vitatkozni. Ezt fényesen bizonyítja a többi hat iparos csoport politikai köre. A hallgatók többsége elolvasta az MSZMP VIII. kongresszusának irányelveit. Van véleményük, van mit mondaniok róla.

Szóba került más politikai, sőt politikai gazdaságtani kérdés is. Persze képzetlenségükből következően sok még a hallgatók problémája, sok mindent nem értenek. Az egyik körön például elmondta valaki, hogy nem látja tisztán a kizsákmányolás fogalmát. Nem érezte magát kizsákmányoltnak, bár a nyáron maszeknál dolgozott. Elmosolyodunk ilyen kérdésen, pedig mi is itt kezdtük. Az instruktor Tesner elvtárs is mosolygott először, aztán megadta a helyes magyarázatot.

Az alap, ahonnan az elsőéves iparosok indulnak, jó. *Érdeklődnek, választ keresnek problémáikra.* Az is világos, hogy sokat kell még olvasniok, tanulniok. Például a négyes csoport tagjai jól tennék, ha többet lapoznának a napi sajtóban.

Lehet, hogy e sorok között túl nagy teret kaptak a hibák. Oka nem az, hogy elsősorban a hibák jellemeznék az iparos utánpótlás munkáját. De jó, ha felfigyelünk rájuk.

Az összkép biztató. Hajlanék rá, hogy ezt írjam „Csak így tovább!" De a mi számunkra — az egyetem régebbi hallgatói számára nem az a feladat, hogy a lelátóról szurkoljunk.

Torma

DICSÉRET

Az egyetem KISZ-végrehajtóbizottsága dicséretben részesíti Kolozsvári Csató Bálint IV. évfolyam külkereskedelmi szakos hallgatót, a Makarenko utcai diákotthonban rendszeresen megtartott szimfónikus lemezestek lelkes, öntevékeny megszervezéséért.

Tegyük magasabbra a mércét!

A politikai munka fontossága és egyéb területek szintén nem elhanyagolható volta mellett, az egyetemi élet alapvető területe a tanulmányi, illetve a tudományos munka, a hallgatók legfontosabb feladata a tanulás. Ezt a közelmúltban lezajlott ISZM-értékelésekkel és nem utolsósorban a folyó év tanulmányi vállalásaival kapcsolatban hangsúlyozom.

A tanulmányi vállalásoknál — ha ez jellemző a többi területre is — *bizonyos sablonosság tapasztalható*, ami a teljesítések elbírálásánál érezteti hatását. Itt különösen a két „szélső értékről"; a nagyon gyenge és a jeles, kitűnő tanulókról van szó.

Az első csoport tipikus vállalásai a következők: a vizsgák letétele utóvizsgák nélkül, közepesrendűség elérése, szaktárgyakból az átlagnál jobb vizsgaeredmény stb. A fenti vállalások végrehajtása nem lebecsülendő teljesítmény és maximalizmus lenne azt kívánni, hogy mindenki legalább jeles átlagot érjen el. Azonban *az elbírálás érzésem szerint liberális és ez a túlzottan relatív szemléletből adódik.* Ha egy állandóan utóvizsgákkal küszködő hallgató — egy-két közepessel — elégséges átlaggal zárja a vizsgaidőszakot, ezt az ISZM szempontjából általában többre értékelik, mint amikor egy jeles tanuló csak négyes, sőt jeles eredményt ér el. Ne legyen félreértés: A gyenge hallgatónak feltételezhetően több munkát kellett kifejtenie a cél érdekében, de például *a fenti eredményt nem szokta követni további javulás.* Legyünk őszinték önmagunkkal szemben: átlagos képességű hallgatók számára közepes eredmény elérése nem jelent leküzdhetetlen akadályt és ez még mindig nagyon kevés tárgy esetében egyenlő az anyag megfelelő ismeretével.

Más természetű probléma a jótanulóké. *Az a vállalás, hogy „megtartom a jelesrendűségemet" önmagában még nem tekinthető ISZM-felajánlásnak.* Miért? Itt sem azért, mert ez magától megy. Nem szükséges hangoztatni, hogy a tanulás és minden vizsgaidőszak újabb erőfeszítéseket kíván. Viszont az is igaz, hogy aki céltudatosan — és nem véletlenül — ért el egyszer legalább jórendűséget, az igyekszik megtartani, sőt lehetőleg javítani az eredményt.

Most érkeztünk el a sablonosság kiküszöböléséhez. Ugyanis éppen a jó tanulókat érinti, hogy ne csak a kötelező tanulmányi munkára vonatkozó vállalásokat tegyenek, *hanem a tanulmányi munkával kapcsolatos más területeken is.* Elsősorban két fő területre gondolok itt: *a szakmai ismeretek bővítése* és *a csoport* — illetve *évfolyamtársak rendszeres segítése* egyes tárgyakból.

A jobb tanulóknak jut erejük és idejük arra is, hogy a kötelező anyagon túlmenően szakirodalmat olvassanak (amit persze a többieknek is kellene) elmélyítsék ismereteiket egy-egy témakörben és — ez külön cikket igényelne — tudományos diákköri munkában vegyenek részt.

A segítés formája egyrészt a csoportos tanulás lehet nyelvekből, másrészt csoporton belüli öntevékeny konzultációk megszervezése matematikából, statisztikából stb. Természetesen sok más úton is meg lehet találni a segítségnyújtás helyes eszközeit, amelyeket semmiféle szabályok nem kötnek.

Ezek a megállapítások és javaslatok csak segíteni szeretnének abban, hogy a csoportok és az egyes hallgatók legyenek önállóbbak, hogy minél színvonalasabb, de ugyanakkor változatos, valóban értékes vállalásokat tegyenek.

Vértes Gábor

Beszélgetés egy „öreg gólyával"

A Makarenko utcai diákotthon egyik nyolcágyas szobájában egy jólmegtermett fiúval, Csidei Endrével beszélgetek. Nem is annyira 194 cm magassága, mint inkább férfias arcvonásai, dörmögő baritonja hagy arra következtetni, hogy nem mostanában mondták rá először az „érett" jelzőt. Ketten vagyunk csak a szobában, így faggatni kezdem. Azaz kezdeném, de Bandi megelőz. Szívesen mesél. Van miről beszélnie.

— 1957-ben érettségiztem, általános gimnáziumban, Győrben. Érettségi után nem jelentkeztem egyetemre, először szakmát akartam tanulni. Azt hiszem, a lelkiismeretes és eredményes munka érdekében még az egyetemet végzett emberek számára is szükséges a szakmai megalapozottság. Már középiskolás koromban kedvet éreztem a vendéglátóipari szakma iránt, így történt aztán, hogy érettségi után a győri Vörös Csillag Étterem szakácsinasa lettem. Nyaranként a balatonfüredi Balaton Étteremben teljesítettem kisegítő szolgálatot. 1959-ben szakmunkásvizsgát tettem, s még ebben az évben bevonultam katonának.

— Miután a szakma már a kezedben volt, nem jelentkeztél egyetemre, ahogy azt régebben elhatároztad?

— De igen. Ide jelentkeztem a közgazdaságira, a felvételim azonban nem sikerült, elutasították kérelmemet.

— Egyenruhás éveid alatt továbbtanulási törekvésed nem csökkent?

— Egyáltalán nem. Már az első szolgálati évemben a tiszti iskolába kaptam ajánlatot, én azonban nem tágítottam. 1960-ban még egyszer jelentkeztem az egyetemre, mint katona. Felvételi vizsgám sikerült, előfelvételben részesültem az 1961—62-es tanévre. Ekkor azonban váratlan fordulat következett. A feszült külpolitikai helyzet miatt szolgálati időnket meghosszabbították és emiatt egy évet vesztettem. Szerencsére az egyetemtől egyévi halasztást kaptam, így nem kellett újra felvételi vizsgát tennem. Úgyis elég bosszúságot okozott az időveszteség, amely tulajdonképpen nem is egy, hanem két év, hiszen a tavalyi évfolyam még négyévesnek indult.

Milyen szakra jelentkeztél, sikerült-e ugyanoda felvételt is nyerned?

— Belkereskedelmi szakra jelentkeztem, oda is vettek fel, így teljes mértékben elégedett vagyok. Pillanatnyilag inkább az anyagi nehézségek jelentenek gondot. Se ebédet, se vacsorát nem kapok, és bizony kellemetlen érzés egy szakácsnak sovány koszton élni. Ezen úgy segítettem némileg, hogy szombaton és vasárnap kisegítő szakácsként az Astoria szálló éttermében dolgozom, ami némi jövedelemmel jár.

— Tanulmányi nehézségeid nincsenek?

— Az orosz nyelvből nagyon sokat elfelejtettem, ami érthető is, hiszen öt éve érettségiztem. Pillanatnyilag kezdő csoportban kaptam helyet, igyekszem behozni az elmaradást. Gyakran vannak problémáim a matematikával is, ezeket esténként közösen szoktuk megtárgyalni szobatársaimmal. Ilyenkor lehet észrevenni a diákotthon előnyeit a tanulás szempontjából.

— Ha a szobátokban ilyen jó a kollektív szellem, tanulási problémáid valószínűleg hamarosan megoldódnak, és reméljük, félévkor te is ott leszel a jelesek névsorában. Ehhez mind neked, mind szobatársaidnak sok sikert kívánunk.

Szöllősy Sz.

Vegyük ki még jobban részünket az országban folyó ideológiai harcból

Szeptember 26-án tanácskozott egyetemünk pártszervezetének küldöttértekezlete. A tanácskozás legfontosabb gondolata az volt, hogy fokozzuk az ideológiai, politikai munkát, járuljunk hozzá tevékenyen ahhoz a küzdelemhez, amely az országban folyik ideológiai téren. A pártértekezlet vitájában azért is kapott nagy teret ez a kérdés, mert *az ideológiai munka fellendítése komoly feladatokat ró egyetemünkre.* Ebben a harcban jól képzett közgazdászokra van szükség, azért, hogy velük növekedjen az ideológiával foglalkozó emberek száma, hogy az egyre inkább gazdasági téren folyó osztályharcban és ideológiai küzdelemben tevékenyen részt vegyenek. A hallgatók nevelésén kívül egyetemünk oktatóinak közvetlen feladataik is vannak az ideológiai munkában; marxista tudományos műveikkel, előadásaikkal s egyéb propagandista tevékenységükkel.

Egyetemünkön eddig is élénk ideológiai és politikai élet folyt, amely eredményesen szolgálta a hallgatók, dolgozók és oktatók politikai fejlődését. Különösen sokat jelentettek e téren az elmúlt évben, főleg három kérdés-csoport körül lezajlott őszinte, felszabadult viták. E viták elsősorban hazai és nemzetközi pártdokumentumok anyagai köré csoportosultak, témájuk a nemzetközi helyzet, a mezőgazdaság átszervezése és osztálypolitikánk, valamint a személyi kultusz kérdése volt.

Feladataink az ideológiai, politikai munkában

Most a VIII. kongresszus anyagának feldolgozására készülünk, s ezzel kapcsolatban a pártértekezleten felvetődött, hogy a Központi Bizottság irányelvei az ideológiai és politikai kérdések sokaságát tárja elénk, amelyeket aktív agitációs vitákban kell feldolgoznunk. Behatóan foglalkoznunk kell a szocializmus teljes felépítésének szakaszával, végleges győzelme értelmezésével. Tanulmányoznunk kell a szocialista nemzeti egység tartalmát, az egyetemes népi állammá fejlődés útját, formáit, a szocialista demokratizmus kiszélesítésének lehetőségeit. Tovább kell harcolni a nacionalizmus megnyilvánulásai ellen, propagálnunk kell a szocialista erkölcs normáit, arra ügyelve, hogy ezt ne csak megtanulják hallgatóink, hanem példamutatásunk alapján egyéniségük jellemző tulajdonságává tegyék.

A pártértekezlet vitája arra hívta fel a figyelmet, hogy a felvetett problémákat egységükben kell megoldani. Nem lehet például az osztálysszövetségi politikát az osztályharc kérdései nélkül tárgyalni. Mint ahogy a vitában is a felvételi megkötöttségek megszüntetését, az egyetemre háruló fokozott politikai munkával együttesen tárgyalták. A kérdések széles köre arra is kötelez bennünket, hogy sokkal differenciáltabban végezzük az agitációs munkát, időben és területen egyaránt.

A küldöttértekezlet vitájában komoly hangot kapott az a kívánság, hogy *többet kell foglalkoznunk a KGST*-vel. Kutatócsoport vagy tanszék gondolata merült fel annak érdekében, hogy tevékenységük nyomán egyre több ember ismerje meg a szocialista országok helyzetét, fejlődését, ennek következtében ötleteket merítsen saját lehetőségeink felhasználására. A KGST, más népi demokratikus országok tevékenységének, eredményeinek ismertetése, fontos segítséget nyújthat a nacionalizmus elleni meggyőző munkánkban is. Ezért természetes, hogy a KGST témaköre központi kérdés lesz az elkövetkező években, oktatásunkban, és politikai munkánkban, különösen a KISZ politikai körökön.

Feladataink tekintve, természetesen tág teret kapott a vitában *a származás szerinti megkülönböztetés megszüntetésének kérdése.* Pártcsoportjaink, taggyűléseink és a küldöttértekezlet helyeslik a pártnak ezt a politikai célkitűzését, és egyetértenek azzal, hogy ennek a tehetséges emberek továbbtanulása lehetőségeit kell szolgálnia. A vita akörül forgott, hogy e helyes elv helyes végrehajtásáért mit kell tenni. A számos javaslat között érdekes az új felvételi rendszer követelménye, amelyben jobban meg lehet győződni a jelentkező tehetségéről és politikai magatartásáról. A vitában fontos elvként kristályosodott ki, hogy társadalmi kérdésként kell kezelni az új felvételi rendszert, azt, hogy minden tehetséges munkás-paraszt fiatal is eljusson az egyetemre és senkit se tartsanak vissza akár életformabeli akár egyéb megkötöttségek. Ezért áll szándékában a pártszervezetnek a felvétellel kapcsolatos észrevételeit eljuttatni felsőbb szervekhez, hogy az intézkedéseknél figyelembe vehessék. Természetesen a vitában az is szóba került, hogyan vegye ki egyetemünk a részét ebből a munkából, alaposabb beiskolázási, felvételi és nem utolsósorban nevelői feladatokkal.

Az oktatási reform végrehajtásáért

Az oktatási reform végrehajtásának döntő szakaszához érkeztünk. Természetes tehát, hogy a küldöttértekezlet vitája behatóan foglalkozott az egyetemi feladatokkal. *Célunk olyan kommunista szakembereket nevelni, akik perspektívában a kommunizmus időszakában is megállják a helyüket.* E nagy feladat átérzése mondatta ki a vita hozzászólóival, hogy a célkitűzést szolgáló reformmunkálatokban mindenki teljes erejével vegye ki a részét és hogy eredményes is legyen, meg kell teremteni a munka végzésének feltételeit.

Oktatóinkra ezekben az években számos feladat hárul. Törekedniök kell előbbrehaladni a tudományos kutatásaikban, ezt egyaránt megkívánja az oktatás és a népgazdaság érdeke. Meg kell oldaniok a felsőoktatási reform megvalósításának soronkövetkező feladatait, a programok kidolgozását, a tananyagok korszerűsítését. E munkában nagyon fontos elvek a következők: Az oktatásban az alap-, szak- és speciális tárgyak logikusan épüljenek egymásra, a tananyagokban növekedjenek az elvi, elméleti részek, és a szocializmust tárgyaló anyagrész a kapitalizmus rovására. Használjuk fel a matematikai módszereket és érjük el, hogy a felesleges ismétlések, a nem egyetemre való technikai, esetleg túlzott történelmi részek, általtudományos fejezetek ne kapjanak helyet tananyagainkban.

Fontos feladata egyetemünk oktatóinak, hogy emeljék az oktatás színvonalát és ezzel párhuzamosan a nevelőmunka hatékonyságát. E feladatok megoldásához kedvező a helyzet egyetemünkön. Az elmúlt évek során főleg az egyetem neveltjeiből felkészült, tudományos eredményeket is felmutató oktatógárda alakult ki. A feladatok zöme tehát erre a viszonylag fiatal oktatógárdára hárul. Ezért szükséges, hogy munkájukhoz, tudományos kutatásaikhoz több segítséget kapjanak (mint például tudományos segédszemélyzet, dokumentáció stb.). A tanszéki létszámot optimális színvonalra kell növelni. A gyorsan növekvő hallgatói létszám mellett azonban szükség van arra, hogy demonstrátori rendszerrel külső óraadó gyakorlatvezetők segítségével, vagy gyakorlati specialistákkal segítsük az oktatási feladatok megoldását. Különösen fontos, hogy az egyetemen és tanszékeken belül egyenletesen osszák el a munkát. Az egyetemre háruló számos feladatot csak úgy tudjuk megoldani, ha az egyéni vagy tanszéki érdekek helyett az összegyetemi érdekeket tartjuk szem előtt.

A reform megvalósításával párhuzamosan, *gondoskodnunk kell az oktatói és nevelői munka színvonalának állandó emeléséről.* A vitában különösen három kérdés kapott helyett: Becsüljük meg jelentőségének megfelelően az oktatómunkát, készítsünk konkrét terveket a gyakorlati kapcsolatok erősítésére, különösen az ideológiai tanszékek esetében, és tegyünk meg mindent azért, hogy a hallgatók a tudományos munkában is részt vegyenek.

Nagyon figyelemre méltó volt a vitában a nevelőmunkával kapcsolatosan felvetett gondolat; nevezetesen az, hogy az oktatáson kívüli nevelőmunka kereteit a nevelőtanári rendszer mellett főleg a KISZ-szervezet kell, hogy biztosítsa. Ezért nagyon fontos, hogy pártszervezeteink segítsék a KISZ munkáját. Az elkövetkezendő években politikai munkánk eredményessége jórészt attól függ, hogyan tudjuk megtanítani a KISZ-vezetőket a társaik között végzendő politikai nevelőmunkára, hogyan tudjuk tartalommal megtölteni az egyéni agitációt. Munkánkban ezért kerül előtérbe a diákotthoni nevelés és az, hogy a pártszervezetek és a KISZ-szervezetek erősítsék meg kapcsolataikat.

A pártszervezet szerepének növekedése

A küldöttértekezleten kitűzött feladatok megoldása érdekében arról is szó volt, hogy *emelni kell a pártmunka színvonalát.* E feladatok megoldása során nő a pártszervezet szerepe és felelőssége, a megoldás lényegében minden egyes kommunista munkáján múlik, mert ezeket a célkitűzéseket elsősorban konkrét feladatok elvégzésével lehet támogatni.

A minden egyes kommunista felelőssége a pártcsoportok fontosságát veti fel. *A pártcsoportokon múlik, hogy a politikai kérdések megvitatása milyen mérvű, akár a tanszéken, akár a hallgatók között.* Az is rajtuk múlik, mennyi formális elem kerül be a reform megoldásaiba, hogyan emelkedik az oktatás színvonala, a gyakorlatok, előadások tartalma. A pártcsoportnak kell olyan közösségnek lenni, ahol számon lehet kérni az egyes kommunisták nevelőtevékenységét is.

A küldöttértekezleten sok felszólalás hangzott el különböző, itt nem is említett feladatokról, problémákról. *A küldöttértekezlet a feladatokat helyesen határozta meg, és az új pártbizottság megválasztásával biztosította azt a vezető testületet, amely képes arra, hogy ezeknek a célkitűzéseknek a végrehajtását megszervezze, irányítsa és tevékenyen segítse.*

★

A pártbizottság tagjai a következő elvtársak lettek (25): Bedő Gyula, Benedeczki Jánosné, Berei Andor, Berend Iván, Bikics István, Dolgos János, Erdei György, Farkas Sándor, Gondi József, Háy László, Huszár Ernő, Kahulits László, Kalász Lajos, Káplár József, Kalmár I. György, Kreskay Ferenc, Megyeri Endre, Meisel Sándor, Molnár Imréné, Pach Zsigmond Pál, Poller Imre, Szanyi Jenő, Szuhay Miklós, Varga Sándor, Vági Ferenc.

Az új pártbizottság a következőket választotta be a végrehajtó bizottságba:

Kahulits László titkár, Bedő Gyula, Háy László, Kalmár I. György, Káplár József, Pach Zsigmond Pál, Poller Imre, Szuhay Miklós, Varga Sándor.

Az egyetem „diszpécsere"

Látogatás a földszint 60-as szobában

Amikor először pillantottam meg Farkas elvtárs szobájában a nagy falitáblát, reménytelen próbálkozásnak éreztem, hogy azon valaha is kiismerjem magam. A hosszúra nyúlt látogatás során kezdeti elképzeléseim fokozatosan megerősödtek. Mit is tartalmaz e nevezetes táblázat? Két szóval lehet rá válaszolni: tanrendet és terembeosztást. De nem ám akármilyen fajtát! Megtalálható rajta egyetemünk valamennyi tanterme, kombinálva a nappali, esti és levelező hallgatók egész heti tanrendjével. Képzeljék magukat a tábla elé mindazok, akik saját mikrovilági órarendjüket is alig tudják áttekinteni. A külső szemlélő számára oly kimondhatatlanul bonyolult és áttekinthetetlen nyilvántartásban egyetlen ember mozog otthonosan, tökéletes biztonsággal: *Farkas István,* az irányító, a felvilágosító, vagy ismertebb nevén „a teremminiszter".

A 315-ös? Foglalt...

Szinte mindenki ismeri őt az egyetemen. Mozgékony alakját, karakán bajuszát gyakran megpillanthatjuk, mert jó parancsnokhoz híven, rendszerint a fedélzeten, az egyetem épületében cirkál. Elhártotta magától a csodálatomat, melyet kiváltott belőlem a termekkel kapcsolatos bonyodalmak gyors megoldásával, majd így folytatta:

„Már több mint tíz éve itt végzem munkámat. Mondhatom, hogy alapos gyakorlatra tettem szert, de még így sem könnyű, mert a probléma, amit meg kell oldani, évről évre nehezebb. 1946 óta dolgozom az egyetemen, eleinte a tanulmányi osztályon, ahol — akkor még karok nem lévén — az órarend összeállítását és a tantermi elhelyezést végeztük. 1952-ben bízták rám az egyetemi oktatás zavartalan menetének biztosítását, amikor kineveztek központi irányítóvá. Azóta is nekem kell elhelyezni a hallgatókat és a külső csoportokat, melyek egyetemünkön kérnek helyet.

A nyáron egyheti munkával a dékáni hivatalok által leadott útmutatások szerint elvégzem a terembeosztást. Sajnos, ezzel az elhelyezés még nincs befejezve. Az oktatás megkezdésekor sorra jönnek az áthelyezési kérések és módosítani kell az eredetit. Az áthelyezések azonban nem mindig oldhatók meg. Például déli 12 és 2 óra között a hét egyetlen napján sincs szabad terem. Ilyenkor a kis befogadóképességű alapszervezeti helyiségeket is igénybe kell venni a nyelvórák számára, mert másként az órák a délutáni időpontokra tolódnának el. Ezt pedig sem a hallgatók, sem a tanárok nem fogadják szívesen. Sok gondot okoz a teremhiány. Maguk a számok is érzékeltetni tudják, miről van szó. 1952-ben, amikor a hallgatók létszáma 800 körül mozgott, a 13 előadótermen kívül 42 szemináriumi helyiséggel rendelkeztünk. Ma a délelőtti hallgatók létszáma kb. 1500, ugyanakkor a szemináriumi termek száma 22-re apadt."

— Tapasztalatunk szerint a déli órákban mégis lehet üres termeket találni. Hogyan fordulhat ez elő?

„Az órákat nem mindig tartják meg a kirt időpontokban. Előfordul, hogy elmegyek egy-két csoportot ellenőrizni, de nem találok senkit. Az „önkényes teremfoglalók" így persze találnak helyet, aki viszont hivatalosan kéri, az a „papírforma" szerint, nem kaphat.

Ezúton is szeretném megkérni a tanszékek munkatársait, hogy ne sajnálják azt a minimális fáradságot, amelylyel telefonon bejelenthetik az elmaradó, vagy kéthetenként megtartott órákat. Jelenleg csak így, a termek gazdaságos kihasználásával tudjuk enyhíteni az elhelyezési nehézségeket.

Sok gondot okoz a politikai órák megtartása. A pontos időpont nincs kijelölve, nem lehet előre tudni, melyik csoport mikor tartja meg. A terem állandó lefoglalása a helyhiány miatt igen nagy pazarlás lenne. Legjobban úgy lehetne megoldani, ahogyan a felsőévesek eddig is tették: a kéthetenkénti szemináriumok időpontjában, amikor éppen nincs szeminárium."

Farkas elvtárs tevékenységének középpontjában a fent leírt „teremkomplexum" áll, ezért népszerűségének egyik jeleként évekkel ezelőtt a diákok felruházták a *„teremügyi miniszter"* kitüntető címmel. A miniszterség nem is egészen alaptalan. Felsorolva a feladatkörébe tartozó többi teendőt is, szinte bele lehet szédülni. Hozzá fordulhatunk felvilágosításért, így jóformán mindenről kell tudnia, ami az egyetemen van, és ami történik. A beérkező pénzküldeményeket, az oktatók honoráriumát átveszi és kis pénztárt vezet. Kiírja a hirdetőtáblára a közleményeket, melyek közül legnépszerűbb kétségtelenül az ösztöndíjfizetés időpontjának beharangozása. Sorolhatnánk tevékenységét tovább is, hiszen „mellesleg" nála van nyilvántartva egyetemünk állóeszközállománya, ő tartja szemel a leltárt és annak változásait...

„Egészen hozzámnőtt már a sokrétű munka — mondotta végül — és maga az egyetemi környezet is. Hiszen akkor érzem magam jól, amikor vidám diákseregtől hangos az épület."

Azt hiszem, hogy Farkas elvtárs népszerűségének titka a hallgatók szeretete mellett bizonyára minden elismerést megérdemlő áldozatkész, fáradhatatlan munkájában rejlik.

Faklen Pál

Tanuljunk a hibákból

Lezárult az ISZM 1961—62-es szakasza. A jelvények kiosztását egy értékelő csoportértekezlet előzte meg, ahol eldöntötték, hogy ki milyen mértékben teljesítette az egy évvel ezelőtt tett vállalásait.

A II. évfolyam tanári „A" szakon minden embert szigorú elbírálásnak vetettek alá, és szavazással döntötték el a jelvény odaadását. Betartva a tárgyilagosság követelményét, a vállalkozók közül egy nem kapott jelvényt. Persze ez nem jelenti azt, mintha a többiek maradéktalanul teljesítették volna vállalásaikat.

Egyik terület, ahol a hiányosságok elég komolyak voltak: a tanulmányi. Itt elsősorban a tanulmányi átlagra tettek felajánlásokat, amellett szerepelt még egy nagyobb lélegzetű tudományos mű elolvasása s ebből ankét rendezése. Ami az átlagokat illeti, sok helyen komolyan alatta maradtak az elért eredmények a tervezettnek. Előfordul 0,6 és 0,9-es különbség is. Az előbbi egyben ugyanolyan arányú visszaesést is jelent, mivel a vállalás a félévben elért eredmény megtartása volt. Matheisz Erzsébet kivételével mindenkinél akad kisebb-nagyobb különbség a vállalt és teljesített átlag között. Ennek egyik oka az, hogy a vállalások túlméretezettek voltak; a másik, hogy nem mindenki vette azokat komolyan, de külső tényezők is befolyásolták a munkát. A túlméretezettség talán annak az eredménye, hogy nem teljesen önállóan tettek egyesek felajánlást, hanem inkább a többség nyomására. Ezért elhatároztuk, hogy mellőzzük ezentúl az ún. „rábeszélési módszer"-t. Ezzel viszont áteshetünk a ló túlsó oldalára, mivel mindenki arra törekszik majd, hogy vállalását alacsony szintre csökkentse, melynek elérése vagy esetleg „túlteljesítése" komolyabb energiabefektetést nem igényel. Mindenesetre fontos tehát, hogy a vállalások reálissá tételéért a kollektíva vállalja a felelősséget. Ha pedig valaki komolytalansága miatt marad el a terve mögött, ott az öntudatosság bizonyos hiányáról van szó. A csoportnak tehát nevelői funkciót is kell ellátni, és év közben rendszeresen ellenőrizni az illető munkáját. Így például K. J. hattizedes különbségét nagyrészt annak köszönheti, hogy vállalását egyáltalán nem vette komolyan. (Ő volt az, aki nem kapott jelvényt.)

Objektív tényezőkkel pedig mindig számolni kell. K. E., aki átlagban kilenctizeddel maradt a tervezett alatt, tulajdonképpen ezt az évet már a bölcsész karon akarta járni, így inkább a felvételi, mint az év végi vizsgákra készült.

A vállalt könyv olvasása is meghaladta a többség erejét, így csak négyen tudtak az anketra felkészülni. A vállalás itt is nagyobb körültekintést igényelt vona.

Nagy volt a felületesség a kulturális munkában is. Nagyjából sablonos vállalások, amit csak azért vállaltak, hogy ilyen is legyen. Természetesen ez sem vonatkozik mindenkire, viszont idesorolható a többség. H. J. kijelentette, hogy ő a kulturális vállalást egyáltalán nem tekintette komolynak, s egyáltalán nem törődött vele, így teljes egészében teljesítetlen maradt. Itt aztán valóban működésbe léphet a kollektíva! Meg is történt. Az elkövetkezendő évre egy igen komoly kulturális program elkészítését tűzték ki, melynek megvalósításánál a szervező munkát a kulturális felelős végzi, s e célból egy aktívabb, több felelősségérzettel rendelkező csoporttagot választottak meg erre a tisztségre. Ugyanakkor a csoport évközi ellenőrző munkája a kulturális vállalásra is kiterjed majd.

A társadalmi munkavállalással és a sportmunkával nem volt különösebb baj.

Röviden ennyiben foglalhatnám össze a csoport vállalásának értékelését. Szükséges, hogy a következő időszakban a vállalások több értelmet, konkrétabb tartalmat kapjanak. A hibák nagy része abból adódik, hogy nem ismertük eléggé a feltételeket és a lehetőségeket, és a vállalásokat többnyire a KISZ-bizottság által kiadott tájékoztatóra, szempontokra korlátoztuk, nem tudtunk a vállalásokba új, egyéni ötleteket is belevinni.

S még valamit azoknak, akik az ISZM-vállalásokat pusztán formaságoknak tartják. A tanár „A" második évfolyam példája nagyon jól mutatja, hogy egy csoport munkáját mennyire tudja irányítani, figyelmét a kritikus területekre fordítani, és felszínre hozni olyan hibákat, amit másként esetleg kevésbé vettek volna észre, s növeli a közösségnek az egyénre gyakorolt hatását.

Gólyabáli hangulat

Az érdeklődés középpontjában

Amikor még táncolni is lehetett...

A klubban is vidám volt a hangulat

Az új elsőévesekhez új gólyabál tartozik. Mint minden új, ez is hozott néhány meglepetést, igaz, most nem nekik, mert ők még nem tudják felmérni azt az örvendetes tényt, amit az jelentett, hogy nagyon sok közgazdász volt jelen. A gólyabál célja az elsősök egymás közti és felsőévesek összeismerkedése, ezen keresztül, — egy éjszaka sokmindent lehet mesélni, — néhány hasznos tapasztalat továbbadása.

Néhány megjegyzés talán segítene tovább növelni ezt az arányt. A fenti célt jobban szolgálná, ha a gólyabál szűkebb körű lenne. A „diákigazolvánnyal érvényes" jegyek árának esetleges csökkentése, amit jobb fajlagos anyagfelhasználás, azaz olcsóbb zenekar lehetővé tenne...

★

Éjfél előtt tíz perccel már elindultunk az I. előadó felé, hogy legyen helyünk. Hely lett is, de nem sok hasznát vettük, mivel előttünk állóhelyek voltak, sőt még az ülőhellyel rendelkezők is álltak, így a műsor egy hangos, de kép nélküli filmhez hasonlított...

★

Vasárnap reggel 9-kor az az egyetem sakkcsapata versenymérkőzést játszott.

Vasárnapra virradó éjjel 3 óra 10 perckor megszámoltam a gólyabálon jelenlévő sakkozókat. A 12 tagú csapatból hatan még ott voltak. — Hogy fogtok holnap, illetve ma játszani? — a sakkozás és az álmosság között ugyanis pozitív korreláció van. — Hát nem játszottunk. Miután csak heten jelentek meg, a mérkőzést nem lehetett megtartani. Szerencsére ellenfelünk, a Csepel csapata sem jelent meg teljes létszámban, pedig náluk még gólyabál sem volt.

★

Éjfélkor özönlött a szórakozó fiatalság az I. előadóba, a gólyaavatásra. A hátsó bejáratnál egy kollegina láthatóan lassan, kényszeredetten ballag az ajtó felé. Lovagja álmodozó szemmel karol belé, valahol máshol lennének legszívesebben. A kislány most a lépcsőn álló barátnőjét pillantja meg. Hangja aggódóan cseng, amikor megkérdi: katalógus lesz?

★

Kéz a kézben igyekeztünk a lépcsőkön fel a hátsó sorokban, a szokott helyükre, amikor egy évfolyamtársam megkérdezte (valószínűleg a délelőtti békés szunyókálásra gondolva, melyben természetesen ő is részt vett): — Mi az te is kisértésbe jöttél? Félreérthetetlenül szétnéztem, majd csöndesen válaszoltam: sokan vannak.

★

Nem messze tőlem hangosan vihogott egy már nem egészen fiatal kollléga a jólsikerült vidám műsor poénjain. Az előttem ülő láthatóan ismerte őt, néha beszélt hozzá néhány szót. Megkérdeztem: a nevetgélő kartárs nem hallotta még ezt a műsort, talán elsős?

— Igen már két éve — volt a válasz.

Reményik

Elképzelések a külkereskedelmi szakról

Már négy éve hallom ezt a kérdést, hová jársz? — A közgazdasági egyetemre. — Külker szakra? — Nem... Ezekután egy kicsit elgondolkoztam, s miután az eset többször ismétlődött, rájöttem arra, hogy a kívülállók és köztük szép számmal az érettségizők számára a Közgazdasági Egyetem csak a külkereskedelmi szakot jelenti.

Nézzük csak, mit is nyújt tulajdonképpen a külkereskedelmi szak. Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy egyetemünkön

ez a szak fontos,

de nem privilegizált. Végzett hallgatóink külkereskedelmi vállalatoknál nemcsak üzletkötők lesznek. A terv-, a számviteli és a statisztikai osztályokon is szükség van az egyetemet végzettekre. S ha valaki üzletkötő lesz, az sem számíthat arra, hogy a kiutazás kevés munkát, túrákat, városnézéseket, éjszakai szórakozásokat jelent. A végzett hallgatókat nemcsak külkereskedelmi vállalatoknál helyezik el, hanem más szerveknél, amelyeknek külkapcsolatai ezt szükségessé teszi. Például MAHART, IBUSZ, SZÖVOSZ, KGM, stb.

Igen komoly követelményeket kell támasztanunk a külkereskedelmi dolgozókkal szemben a szakismeretek terén, amelyek egy részét csak mechanikus tanulás útján lehet elsajátítani a tényanyag nagysága miatt. Ideológiai és morális szilárdságot kell tanúsítaniuk a hazánkat képviselő külkereskedelmi dolgozóknak. Mind a felmerülő politikai vitákban, mind erkölcsi viselkedésükben, mind pedig a magánbeszélgetések során sohasem szabad elfelejteniök, hogy cselekedeteiket és kijelentéseiket nem mint egyes emberét, hanem mint Magyarország képviselőjéét mérik le. Széleskörű általános

közgazdasági ismeretekkel

kell rendelkezniök, mert a külkereskedelmi munka, mint fókusz gyűjti össze a népgazdaság problémáit. Gazdálkodásunk helyes voltát az egyes termékek viszonylatában végső soron a külkereskedelmi tevékenység során mérhetjük le.

Ezek után érdekes azt megtudni, hogy milyen megfontolások alapján jelentkeztek egyetemünkre a mostani elsőéves külkereskedelmi szakosok. E kérdés tisztázására tettem fel ezt a kérdést a külker I/3 csoport négy tagjának. Íme a válaszok:

K. Zs.: — Jövendő munkakörömet nem tudom elképzelni, de az egyetemen tanított tárgyak, különösen a politikai gazdaságtan és a filozófia nagyon érdekelnek.

A nyelveket szeretem,

most is több nyelvvel foglalkozom. A számoktól sajnos idegenkedem. (Pedig egy közgazdász azzal is foglalkozik.) Nézetem szerint a külkereskedelmi munka főként üzletkötésből és piackutatásból áll. Kereskedelmi érdeklődésem még nincs, de remélem, tanulmányaim folyamán majd kialakul. Hogy jó külkereskedő legyek, elsősorban a kereskedelmi ismeretekkel és az áruismerettel kell foglalkoznom.

B. M.: — Közgazdasági technikumban érettségiztem, nyelvi tagozaton. Kétszer dolgoztam nyári szünetben külkereskedelmi vállalatnál. Ott szerettem meg a külker munkát. A külkereskedelmi tevékenység azért is érdekel, mert az egész gazdasági életet átfogja. Elképzelésem az, hogy az egyetem elvégzése után üzletkötő leszek. Legfontosabb tanulnivalóm a nyelvek, a külkereskedelmi ismeretek, valamint a hazai gazdasági életet is tanulmányoznom kell.

J. M.: — Földrajz és történelmi tanulmányaim során érdelődtem a közgazdasági problémák, különösen az egyes országok kapcsolatai és Magyarország beilleszkedése a nemzetközi kereskedelembe, iránt (milyen árut adunk, veszünk). Eljövendő munkakörömnek tekintem vagylagosan a piackutatást, a tervezést, üzletkötést. Nézetem szerint a külkereskedelmi munka nem jelent feltétlenül utazást. Meg kell tanulnom a politikai gazdaságtant, gazdaságföldrajzot, áruismeretet. Mivel a tanult nyelvek meghatározzák, hogy az ember, milyen országokkal kerülhet munkája során, kapcsolatba, tanulmányozni kell ezen országok történelmét, néprajzát, szokásait.

B. M.: — A nyelveket a középiskolában megszerettem, ezért jöttem a külkereskedelmi szakra. Szívesen dolgoznék mint fordító

könyvkiadónál,

illetve a filmgyárban. A külkereskedelmi munkát még nem ismerem, ezért erről még nem tudok nyilatkozni.

Ha a fenti reprezentatív felvételünk helyes volt, megállapíthatjuk, hogy elsőéves külkereseink egy része nem kialakult szakmaszeretetből, hivatástudatból jött az egyetemre — hanem a nyelvek szeretete vagy az utazás „csábítása" vonzotta őket a külkereskedelmi szakra.

Ligeti

Várjuk a szakmájuk iránt érdeklődő hallgatókat

A Közgazdasági Társaság munkájáról

Földszinti folyosónk végén szerény kis táblával megjelölt ajtón kopogtattam be. A táblán mindössze ennyi áll: A Magyar Közgazdasági Társaság titkársága. Legtöbben úgy vannak ezzel a névvel, hogy hallottunk már többször is róla, de ha megkérdeznék, mit tudunk a név mögött rejlő szervezetről, egy-két szónál tovább nemigen jutnánk. Ezért kértem meg *dr. Gönczöl Ferenc* elvtársat, a társaság titkárát, mondja el, amit érdekesnek tart a szervezet életéből megismertetni.

„Két okból is fontos, hogy a leendő közgazdászok megismerjék munkánkat. Egyrészt mert a Közgazdasági Társaság a végzett közgazdászok társadalmi szervezete, és számítunk arra, hogy befejezvén egyetemi tanulmányaikat, sokan lépnek majd tagjai sorába. Másrészt pedig, mert munkánkkal lehetőséget szeretnénk teremteni, hogy a szakmájuk iránt érdeklődő hallgatók egyetemi éveik alatt is közelebb kerüljenek a gyakorlati élet problémáihoz, és látogassák gyakran az általunk rendezett vitákat, konferenciákat. Az egyetemi oktatás hatékony kiegészítője lenne ez."

— Mi a múltja, milyen a felépítése a társaságnak?

„1894-ben jött létre, majd 1959-ben alakult újjá. Taglétszámunk jelenleg 1400 fő, A társaság elnöke dr. Ajtai Miklós, az Országos Tervhivatal elnöke. Jelenleg 8 szakosztályunk működik, melyek átfogják az egész magyar gazdasági életet. A szakosztályok vezetésében a gyakorlati életben dolgozó legnevesebb közgazdászok mellett, egyetemi oktatóink is szép számmal képviselve vannak."

— Miből áll a szervezet tevékenysége?

„Mint már említettem, jelenleg 1400 tagunk van, rendezvényeinken azonban ennél sokkal többen vesznek részt. Munkánk alapvető célkitűzése a közgazdaságtudomány fejlődésének elősegítése. Ennek érdekében tudományos vitaüléseket, előadásokat, ankétokat, konferenciákat, kongresszusokat rendezünk. Közreműködünk folyóiratok, könyvek kiadásában. Pályázatokat írunk ki. Egyik kezdeményezője voltunk a közgazdász továbbképző tagozatnak is. Tagjai vagyunk a Nemzetközi Közgazdasági Társaságnak és képviselőink részt vesznek külföldi kongresszusokon. Legutóbb például a bécsi közgazdasági kongresszuson voltunk jelen. Küldötteink hamarosan beszámolnak majd a látottakról, ezzel is közelebb hozva közgazdászainkat a nemzetközi tudományos élethez. Rendeztünk már emellett fiatal közgazdászok konferenciáját is, ahol a résztvevőknek alkalmuk nyílott megvitatni a helyzetükkel, munkájukkal kapcsolatos társadalmi problémákat".

— Hol tartják a rendezvényeket, honnan értesülhetünk ezekről?

„Rendszerint a Kossuth Klubban és a Tudományos Akadémián, vagy itt a Közgazdaságtudományi Egyetemen tartjuk üléseinket. Szeretnénk az egyetemen minél gyakrabban helyet biztosítani, mert a hallgatók bekapcsolódására így sokkal jobb feltételek lennének. A rendezvényeket a Figyelő szokta rendszeresen közölni, ezentúl pedig szeretnénk ebben a Közgazdász segítségére is építeni.

A társaság ez évi programja közel 80 előadást és vitát tartalmaz.

Sok olyan téma kerül napirendre, amely közvetlenül hasznosítható a tanulmányok során, sok ismert közgazdász ezeken a fórumokon teszi közzé, kutatásainak legújabb eredményeit, így a szakma iránt fokozottabban érdeklődő hallgatók részvételére bizonyára számíthatunk".

A hallgatóság nevében megköszöntem a „felnőtt közgazdászok" irántunk tanúsított figyelmét. Munkájukhoz, elképzeléseik megvalósulásához sok sikert kívánunk. **Faklen**

A Közgazdasági Társaság legközelebbi össztársasági rendezvénye október 18-án, délután 2 órakor lesz a Kossuth Klubban (VIII., Múzeum u. 7.) Az előadás címe: „A szocialista nagyüzemi mezőgazdaság állami irányítása és tervezése." Előadók: Hont János és Nagy Gyula.

A nemzetközi szakosztály októberi rendezvényének címe: „Uj fejlemények a Közös Piac helyzetének alakulásában." Előadó: Rédei Jenő. Az előadás ideje október 25, délután 4 óra. Színhelye ugyancsak a Kossuth Klub.

Már most kezdjük el!

Szocializmust építő hazánk egyre több tudományos színvonalon képzett, kommunista szakembert kíván. Szükség van olyan fiatal, tetterős, kommunista szakemberekre, akik megalapozott tudással rendelkeznek és képesek arra, hogy munkájukkal elősegítsék az ország fejlődését. Egyetemünk hallgatóira különösen nagy feladatok hárulnak ebben a munkában. Nem kétséges, hogy gazdasági fejlődésünk irányítása nagymértékben közgazdászaink vállán nyugszik, a gazdasági fejlődés méretei és üteme pedig a szocializmus felépítésének sarkalatos tényezője. Röviden: ahhoz, hogy országunk építését minél jobban elősegíthessük, ránk, mostani közgazdász hallgatókra nagy és komoly munka vár.

Az egyetemi tananyag megtanít bennünket mindarra, amit tudnunk kell feladataink végrehajtásához. Azonban tudásunkat alkotó módon kell felhasználni. Önállóságot, egyéni kezdeményezőkészséget is kell szereznünk. Ehhez nyújthat segítséget a tudományos diákkör.

Mi, mostani másodévesek, már kapunk lehetőséget arra, hogy elkezdjünk tudományos munkával foglalkozni. Az elmúlt tanévben felmerült az a kérdés, hogy mikor rendelkezik egy hallgató már annyi „plusz"-szal, hogy az egyetemi tananyagokon felül, a tudományos alkotás határait súroló munkát folytathasson. A kialakult vélemény az volt, hogy legalább egy tanév alatt megszerzett alapos és leülepedett tudás szükséges hozzá. Most mi, másodévesek, éppen itt tartunk. Tehát itt az ideje, hogy elkezdjük.

A tanév elején, amikor még minden szerveződik, akkor kell megszervezni a másodévesek tudományos diákköri munkáját is. Segítséget egészen biztosan kapnánk oktatóinktól, akár a politikai gazdaságtan tanáraitól, akár az egyre inkább fontossá váló gazdasági matematikai tanszék munkatársaitól és a statisztikai tanszék oktatóitól, mely tanszékek mindegyikén indul TDK-munka. Az ISZM keretében pedig az egyetemi KISZ-szervezet is segítségünkre lesz. Nem maradunk tehát magunkra, mert irányítást kapunk és ami szerintem legalább olyan fontos, munkánkról véleményt és bírálatot is. Csak rajtunk áll, hogy teszünk-e valamit.

A munkát most meg kell kezdenünk és kezdjük is el, mert érdemes, hiszen csak hasznunkra válhat; nekünk itt vesztenivalónk nincsen, csak egy van, amit elveszíthetünk: az időt, mely elszalad hamar és egyszer csak azt vesszük észre, hogy ismét eltelt egy újabb félév, és mi még nem kezdtünk el semmit.

Szatmári Gábor
I. évf. belker. szakos

A katalógus

Az alábbi sorokat kizárólag felsőévesek olvassák el, mert csak ők tudják a leírt esetben rejlő komikumot igazán átérezni.

Egyik elsőéves hallgatónőnk — nevét nem írom ki — társaihoz hasonlóan megismerkedett az egyetemen néhány „új" fogalommal, köztük a katalógussal is. A „kati" lényegének megértéséhez azonban több fokozatban jutott el.

Először a katalógust azonosította a névsorolvasással. Később meglepetéssel tapasztalta, hogy a jelenléti ívet is felhasználják — indirekt módon — a hiányzók megállapítására. Amikor azonban a nagyelőadóban második alkalommal fordult elő, hogy az ajtónál kifelé menet le kellett adnia névjegyét, értetlenül állt meg az aula zsibongó tömegében:

„Vajon minek szedik már megint össze ezeket a cédulákat, hiszen tegnapelőtt már odaadtuk? Talán elvesztették a papirokat?"

Szegény kislány! Az első katalógusnál a nevek összeszedésében még minden gyanakvás nélkül vélt valami egyedi jelenséget felfedezni, s mögötte az elsőévesek „összeírását" sejtette. Most, a „cédulás kati" ismételt előfordulásakor csak lassan ocsúdik fel és jön rá a valóságra: a katalógus az élet egyik legátfogóbb törvényszerűsége.

— kl —

Mi újság a KISZ-klubban?

Sajnos, a klubkérdés már régóta napirenden szereplő problémája még ma sem megoldott. Valamennyi budapesti felsőoktatási intézmény kellemesen berendezett aktív klubéletnek otthont adó helyiséggel rendelkezik. Ezzel szemben nálunk az a helyzet, hogy a kopár, sivár berendezés, a barátságtalan falak és rideg világítás semmi vonzóerőt nem gyakorol a szórakozni vágyó fiatalokra.

A KISZ-klub vezetősége már több ízben fordult egyetemünk rektorához és a gazdasági hivatalhoz, hogy a költségvetésből járuljon hozzá egy életképes klub megteremtéséhez. Fáradozásainkat ez évben végre siker koronázta; a terv benyújtása után megkezdődik a régen óhajtott átalakítás. Tervünk, elképzelésünk a következő:

A hosszú terem — ahol jelenleg az énekkar próbál — lenne a tulajdonképpeni klubszoba. Itt tartanánk szólistaesteket, előadásokat, délutánonként pedig zenés olvasóterem, társalgó feladatait töltené be. Kárpitozott bútorral — asztallal, fotelekkel, függönnyel szőnyeggel —, valamint kézi könyvtárral kívánjuk berendezni. Itt helyeznénk el a rádiót, lemezjátszót és magnetofont, természetesen megfelelő számú lemez kíséretében. Az összeköttetés a két terem között továbbra is megmaradna, úgy módosítva, hogy az ajtó mellett egy hatalmas szövetfüggöny is tompítaná a játékteremből beszűrődő zajt. A játéktermet, vagyis a külső helyiséget egy vastag szövetfüggöny két részre osztaná. A belső rész, ahol jelenleg a televízió van, továbbra is a televíziós szoba maradna. A külső részben helyeznénk el a kártya-, sakk, biliárd- és rexasztalokat, a kárpitozott székeket. Ebben a helyiségben tartanánk az alapszervi klubesteket a játékszoba két részének egybenyitásával. Mindkét helyiséget szeretnénk átfesteni, a világítást pedig hangulatosan megoldani. Célunk továbbá a belső terem parkettázása, illetve a külső műanyaglapokkal való borítása.

A vezetőség mindent megtesz azért, hogy gazdag programjával elősegítse a hallgatók sokoldalú képzését. Három előadássorozatot indítunk:

1. Ifjúság fóruma. Első előadásként október 17-én *Pullai Árpád* elvtárs, a KISZ KB titkára tart élménybeszámolót a VIT-ről. A beszámolót a *VIT-en járt művészek kulturális bemutatója egészíti ki.*

2. Irodalombarátok köre. A félév folyamán három alkalommal *az Új Írás* egy-egy fiatal költője, ill. írója mutatja be életművét, majd pedig a film bemutatása után megrendezzük az Édes élet ankétját.

3. *Művészettörténeti kör.* Esztétikai előadássorozatot indítunk a félév folyamán három alkalommal. Október 12-én *Németh Lajos*, a Szépművészeti Múzeum munkatársa tart előadást: A XIX. és XX. század főbb művészettörténeti irányzatai, különös tekintettel az izmusokra címmel. Az előadást vetítettképes bemutató egészíti ki.

A KISZ-bizottsággal együtt alapszervenként politikai szellemi öttusaversenyt rendezünk, *a Népszabadság október elsejétől november 15-ig megjelenő teljes anyagából.* Az elődöntők időpontja november 20-tól 25-ig, a döntő november 25-től 30-ig lesz. November 7-én tartjuk az *egyetemi szavalóverseny döntőjét*, előzőleg bonyolítjuk le a kari döntőket. Október 25-én tartja a szólistakör első előadását *a Világirodalom forradalmi költészete* címmel; novemberben és decemberben egy-egy önálló estet tart.

Ameddig a klub átalakítási munkálatai lehetővé teszik, *bridge-tanfolyamot* indítunk a klubban, és a pénteket, bridge-napként tartjuk nyilván. Október 15-étől *modern táncklub* indul a *Benkő-házaspár* irányításával.

Szeretnénk, ha a klub valóban az egész egyetemi ifjúság otthona lenne, s ezért örömmel fogadunk minden olyan kezdeményezést, amelyben az alapszervek önálló kulturális megmozdulásaik számára igénybe kívánják venni a klubhelyiséget. Kérjük, hogy mindazok, akik valamely kör előadássorozatán részt kívánnak venni, vagy újabb ötleteik, elképzeléseik vannak a programra vonatkozóan, a nagyszünetekben jelentkezzenek a kultúrosztályon.

Sz. J.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 6.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkeszti: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

Munkalehetőségek

Egyetemünk KISZ Érdekvédelmi Bizottsága más munkája mellett az egyetemi hallgatók ideiglenes, vagy állandó pénzzavarát igyekszik megoldani, a nehéz helyzetben levő hallgatók megélhetése érdekében munkalehetőséget biztosítani.

— Az előző évekhez hasonlóan már félév kezdetekor megkezdtük a tárgyalásokat különböző fórumokon (s most még idejében közre adjuk a lehetőségeket) — kezdi a tájékoztatást Kriszt Gyula, az érdekvédelmi bizottság vezetője. — Talán a legtöbb embert foglalkoztató vállalattal, a Nagyvásárteleppel kezdeném. Itt a szezon főleg szeptembertől októberig közepéig tart. Ilyenkor általában rakodómunkási beosztásban naponta negyven-ötven főt tudunk mérsékelten „könnyű" munkával ellátni.

A Totó-Lottó Igazgatóságnál mindössze 8 hallgatónak találtunk munkalehetőséget. (Az itteni helyekre kb. 2000-ig nem is lehet számítani, mivel a munkaerők átlagos életkora nem haladja meg a 20—22 évet.)

Oktatási lehetőségek az egyetemen belül is és kívül is találhatók. A helyzet a következő: a gimnáziumok és a technikumok kevés embert igényelnek, az esti és levelező hallgatók oktatására (matematika) viszont a kínálat csekély! Kérjük a tanítási lehetőségek kihasználást!

Végül megemlítem, hogy tárgyalunk az elhelyezések érdekében a vendéglátóiparral, a lósporttal, a könnyűiparral, valamint a Hunnia Filmstudióval statiszta szerepek betöltésére.

Az említett munkalehetőségekre lehet jelentkezni a 11-es nagyszünetben, hétfőn és csütörtökön 2—4 között az érdekvédelmi bizottságon (III. em. 390). A rendkívüli munkalehetőségeket az egyetemi hirdetőtáblán és a kollégiumi összekötőkön keresztül is közöljük.

Reményik

Lehet, hogy extrém az ízlésem

de nekem nem tetszett, hogy a gólyabálon a Zsoldos-zenekar játszott...

A GÓLYA

Nagy Lajos után szabadon

Fejlődéstani szempontból a gerincesek közé sorolható. Egyetemi viszonylatban ezt csupán előlegezett bizalomnak tekintik. A gólya közismerten hosszú lábait még a középiskolában gyűjti össze, a titokzatos természet sugallatára, mert hát honnan is tudhatná előre, milyen célt szolgál majd azok természetellenes hosszúsága. Midőn azonban az egyetem folyosóin szemináriumi termek után kutatva föl-le rohangászik, s közben a lábak normális méretűvé kopnak, benne is tudatosul a természet bölcs előrelátásának mélységes értelme.

A gólya költöző madár. Vonulásuk általában a déli órákban figyelhető meg. Természettudósok szerint a vándorlás célja táplálékszerzés, viszont abból a tényből, hogy a vonulás iránya a menza, következtetni lehet a gólya rendkívül rossz tájékozódóképességére. A tudomány mind ez ideig nem tudta felderíteni, hogyan alakult ki a vándorlási ösztön. Egyesek még ösztön jellegét is tagadják és arra hivatkoznak, hogy az aulában összeverődő kisebb gólyarajok nem a menzán, hanem rendszerint a Puskin- vagy a Vörösmarty-moziban lelnek új hazára, mégpedig nem a feltétlen, hanem a feltételes reflexek hatására kelve útra. A feltételek ugyanis nem feltétlenek, ezért a vándorlás nem nevezhető ösztönnek. Ezen átütő érvek előtt meg kell hajolnunk, bár az öröklődési tan hívei tételük bizonyítására szintén nagy tényanyagot halmoztak össze. (Bővebben lásd: „A felsőéves" c. fejezetben.)

A gólyára számtalan veszély leselkedik. A gólyafogásra is használatos csapdát katalógusnak nevezik, s abba e naiv madár elég gyakran beleesik, mindaddig míg végül meg nem ismeri a kelepcét állító lelketlen madarászok fortélyait.

A statisztikusok egy alkalommal reprezentatív felmérést végeztek a gólyák táplálkozásának meghatározására. A mintasokaságba tartozó példányok gyomortartalma igen vegyes volt. Találtak abban tücsköt, bogarat, kígyót, békát stb. A táplálék eredetét pontosan kideríteni nem sikerült, a radioaktív vizsgálatok mindössze egyetlen biztos útbaigazítást szolgáltattak: a gólyák által bevett gezemicék olyan élőlényektől eredtek, melyek valamikor szintén gólyák voltak.

A gólya szárnyai gyengén fejlettek, repülni ezért csak lassan tanul meg. S míg a felsőéves már (még) szeptember elején repülhet (ha ügyes, többször is), addig a gólya december végénél korábban soha. Megfigyelték, hogy repüléskor legtöbbjük fájdalmas hangokat ad ki magából: „... kelep, kelep, miért is voltam olyan madár, kelep, kelep..." Rendkívül különös, hogy a gólya egyébként nem tartja magát madárnak, és ha mások annak nézik, felháborodva tiltakozik. — **kl** —

Sport

Figyelem!

Minden természetbarátot szívesen vár az újjáalakult természetjáró szakosztály.

Túrák az ország legszebb helyein!

LÉPJ BE TE IS!

Jelentkezés: minden szerdán és pénteken 11 órakor a sportklubban.

(124. terem).

Labdarúgás

Szeptember 23.

Közgazd. Egy.—László Kórház 0:0.

A csapat összeállítása: Zalavári — Bánki, Sváb, Csapó — Galambvári, Bonhardt — Levenda, Balla, Pisch, Pető, Marosi.

Csapatunk kezdett jobban, az első félidőben széllel háttal játszottunk, de a csatársor nyomasztó fölényünk ellenére sem tudott gólt lőni.

A II. félidőt az ellenfél végig rohamozta, védelmünk azonban kitűnően állta a megújuló rohamokat.

Jók: Sváb, Bonhardt, Csapó.

Szeptember 30.

Fások—Közgazd. Egy. 3:1 (1:1).

Csapatösszeállítás: Zalavári — Bánki, Csapó, Kovács I — Baksa, Sváb — Németh, Galambvári, Bonhardt, Marosi, Kovács II.

Tizenöt perc után a Fások kerültek mezőnyfölénybe és gólt is lőttek. Az I. félidő vége felé a megújuló Közgazdász-támadások meghozták az egyenlítést Marosi góljával.

A II. félidőben nyomasztó fölénybe kerültünk. Szebbnél szebb akciókat vezettünk, de gólt nem sikerült lőni.

Az utolsó 10 percben az ellenfél finise következett. 6 perccel a befejezés előtt bírói tévedésből megszerezték a vezetést. Befejezés előtt két perccel kaptuk a harmadik gólt, melyet kapusunk elnézett. A csapat tagjai fáradtan mozogtak.

Jók: Kovács I, Baksa, Németh.

Az asztalitenisz szakosztályról

Azt bizonyára sokan tudják, hogy asztalitenisz csapatunk a tavalyi idényben megnyerte a Budapest II. osztályú bajnokságot, és ezzel jogot nyert arra, hogy az I. osztályban szerepelhessen. Természetesen szükség lett volna rá, hogy tavalyi gárdánkat erősíteni tudjuk. Sajnos ez azonban nem sikerült és csak terv maradt. Bár ez nem a szakosztály vezetőségén múlott, de így történt, s az új bajnoki idényben magasabb osztályban a tavalyi együttessel kellett kiállnunk. Az edzéshiány rányomta bélyegét minden játékosra, és így 12:6 arányban, mint arról már rövid tájékoztatás tudósított, vereséget szenvedett a csapat. Ezután egy mérkőzésünk elmaradt. Ez a mérkőzés október 8-án kerül lebonyolításra az aulában. A „nagycsapat" tagjai ezután nem tartották szívügyüknek az edzésen való részvételt és így kellett kiállnunk a bajnokság III. fordulójában a nem kis játékerőt képviselő Medicor Művek csapat ellen.

Közgazd. Egy. — Medicor Művek 10:8

A mérkőzés igen nagy küzdelmet hozott. Csapatunk elvesztett két párost, majd az ellenfél további, 4:2 arányú vezetéshez jutott. A csapat erősített 5:5-re, majd 7:7-re alakult a mérkőzés állása. Ekkor még négy mérkőzés volt hátra. Ha ebből hármat mi nyerünk, győztünk, ha kettőt, akkor döntetlen az eredmény, s minden más esetben vereséget szenvedünk. Az első lehetőség vált valóra. Sorban Horváth, Sörés, Pesthy, ragyogó győzelmeivel sikerült megszereznünk a végső győzelmet.

Győzött: Horváth (4), Sörés (3), Pesthy (3), Vancsik (0).

— Monigl —

DOBÁS KÖZBEN

Masznyikov és Gerlai, cselgáncs szakosztályunk egyik edzésén küső horogdobást hajt végre

Végre győzelem

NB II-es kosarasainkról

Közgazdaságtud. Egy. — VM Közért

71:63 (29:38)

A tavaly még NB I-es VM Közért csapata felett aratott győzelem igen szép sikernek mondható. Csapatunk ilyen márkás győzelmet első ízben könyvelhet el fennállása során.

A csapat a következő összeállításban kezdett: Lutter (12) — Szegedi (10) — Szepes (11) — Sörés (10) — Gombocz (23). A kezdés utáni első percekben feltünően idegesen játszottak, aminek az lett az eredménye, hogy alapvető és bosszantó hibákat követtek el. Ezt a VM rutinos játékosai kihasználták, 9 pontos vezetéshez jutottak a félidő végére.

A második félidőben más felállással kezdtünk. Bartha — Lutter — Rét — Gombocz — Szepes. Ez az összeállítás jónak bizonyult, mert először kiegyenlítettünk, majd megszereztük a vezetést, és végül 8 pont különbséggel megnyertük a mérkőzést.

Higgadt, megfontolt játék, jó befejezés és jó védekezés jellemezte a II. féidőben a csapat játékát. A győzelemért a csapat edzője és minden já tékosa dícséretet érdemel. Á lagon felüli teljesítmény nyújtott Gombocz (a mezőn legjobbja), és Szepes, aki csa idén jött a csapatba.

Csapatunk ezzel az ered ménnyel is bebizonyította hogy mire képes, és hogy já téktudása felette áll eddig eredményeinek. Ez örvendete tény. Van azonban egy-ké elgondolkoztató, szomorú tény is.

Így például:

Milyen jó lenne, ha Fren reisz, aki a csapat egyik erős sége, szintén részt vehetne mérkőzéseken? (Ő ugyanis fe gyelmi okok miatt nem ját szik.) Vagy mi lenne, ha csa patunk mérkőzéseit egyete münkről több hallgató láto gatná? A drukkolótábo hiánya furcsa és feltünő, an nál is inkább, mert más egye temek, így a MAFC, OSC, é a TF stb. mérkőzései irán óriási érdeklődés nyilvánu meg hallgatóik körében. A mi csapatunk is igényli a drukkolókat, szüksége van rájuk. Szomorú dolog, hog ilyen minimális támogatás sem kap kollégáitól, a csapa pedig, mint mostani eredmé nye is megmutatja, megérde melné ezt a támogatást.

Magyari Sándor

Jól rajtolt a röplabda-csapat a Bp. I. osztályban

Tavalyi jó helyezésünk eredményeképpen röplabda-csapatunk feljutott a Bp. I. osztályba. A rajt előtti felkészülést több tényező zavarta. A nyári hosszú kényszerpihenő és a rövid felkészülési idő miatt úgy tűnt, hogy a csapat csak nehezen tud játákba lendülni. De a csapat minden egyes tagja igyekezett a rövid felkészülési időt a lehető legjobban kihasználni. Az első mérkőzésünket kicsit szorongva vártuk, hiszen a tavalyi csoportgyőztes, Külker SC. ellen kellett játszani. Ettől a csapattól eddig mindig kikaptunk. Most megtört a jég, sikerült győznünk.

Közgazd. Egy. SC.—Külker. SC. 3:1 (—13, 12, 10, 13).

A csapat összeállítása a következő volt: Weitz, Jager, Baranyai, Kiss, Cséka, Harcsa-Tomaj. Cserejátékosok: Ezer M, Juhász, Borda, Kiss. II.

A csapat ezen a mérkőzésen lelkesedésével tudta a maga javára fordítani az eredményt.

Bp. Petőfi—Közgazd. Egy. SC 2:3 (12, —11, —10, 11, 13).

A kétórás küzdelem nemcsak az ellenfél, hanem nagyrészt a rossz játékvezető ellen is folyt. A csapaton belül sok veszekedést idéztek elő a játékvezető tévedései és ez a második, harmadik játszmában meg is látszott. A negyedik és ötödik játszmában megnyugodott a csapat és sikerült győztesként elhagynia a pályát. A győztes csapat: Weitz, Jager, Baranyai, Kiss, Cséka, Harcsa-Tomaj. Csere: Juhász, Borda.

Közgazd. Egy. SC—Lőrinci Szalag 3:2 (—11, —13, 12, 14, 10).

A csapat összeállítása: Kiss, Baranyai, Jager, Cséka,, Harcsa-Tomaj, Kiss II. Csere: Juhász, Ezer.

A szombati nehéz mérkőzésünkkel a lábunkban álltunk ki a Bp. I. osztály tavalyi harmadik helyezettje ellen. A Lőrinci Szalag két győztes játszma után elfáradt, és a győzelmünk az ötödik játszmában már nem volt vitás.

Ugyanekkor a női csapat és a férfi II. csapat is győzelemmel kezdett. Minden dicséretet megérdemelnek lelkes, odaadó játékukért.

Jager